Jerzy Politowicz*
ORCID: 0000-0002-4315-9367
Dolnośląski Urząd Celno-Skarbowy we Wrocławiu

DOI: 10.19195/1733-5779.28.18

Jednostki organizacyjne urzędów celno-skarbowych w zakresie przeciwdziałania organizacji nielegalnych gier hazardowych na automatach

JEL Classification: Y4

Słowa kluczowe: urzędy celno-skarbowe, organizacja aparatu skarbowego, nielegalne gry hazardowe na automatach

Keywords: customs and tax offices, organization of the tax apparatus, illegal games on gambling machines

Abstrakt: Organizację gier hazardowych na automatach polski ustawodawca poddał szczególnie rygorystycznym ograniczeniom. Kontrola tego obszaru powierzona została organom Krajowej Administracji Skarbowej i działającym w jej strukturach organom celno-skarbowym. Z kolei organy celno-skarbowe realizują swoje zadania dzięki podległym sobie urzędom. Struktura organizacyjna tych urzędów została uregulowana prawnie. W urzędach utworzono piony, w ramach których funkcjonują poszczególne komórki organizacyjne, realizujące ściśle określony zakres zadań. Celem niniejszego artykułu jest próba odpowiedzi na pytanie: jakim komórkom organizacyjnym urzędów celno-skarbowych powierzone zostało zadanie przeciwdziałania nielegalnej organizacji gier hazardowych na automatach, a także w jakim zakresie? Literatura przedmiotu dowodzi, że podobnego zadania nikt jeszcze się nie podjął. Niniejszy artykuł może zatem przyczynić się do wypełnienia luki w tym obszarze prawa finansowego.

Organizational units of customs and tax offices in the field of illegal games on gambling machines

Abstract: The organization of gambling on machines has been subject to particularly rigorous restrictions by the Polish legislator. The control of this area was entrusted to the bodies of the

* Opiekun naukowy (Scientific Tutor) — dr hab. Janusz Sawicki, prof. nadzw. UWr (do 24.06.2019 roku dr hab. Paweł Borszowski, prof. nadzw. UWr)

Studenckie Prace Prawnicze, Administratywistyczne i Ekonomiczne 28, 2019
© for this edition by CNS

National Tax Administration and the customs and tax authorities operating within its structures. In turn, customs and tax authorities carry out their tasks with the help of subordinate offices. The organizational structure of these offices has been regulated by law. In offices, divisions have been created within which individual organizational units, fulfilling a well-defined scope of tasks, function. The purpose of this article is an attempt to answer the question: what organizational cells of customs and tax offices have been entrusted with the task of counteracting the illegal organization of gambling on machines and to what extent? The literature of the subject proves that no one has yet undertaken a similar task. This article can therefore contribute to filling the gap in this area of financial law.

1. Rynek gier hazardowych na automatach

Organizacja gier hazardowych[1] jest szczególną dziedziną działalności gospodarczej[2]. Losowość i finansowy rozmiar gier hazardowych sprawiają, że zazwyczaj interesują się nimi zorganizowane grupy i związki przestępcze, przynosi bowiem bardzo duże zyski osiągane w krótkim czasie, w wyniku ekonomicznej eksploatacji naturalnej ludzkiej skłonności do hazardu[3]. Stanowi również doskonałe podłoże do procederu prania pieniędzy czy zaniżania przychodów uzyskiwanych z działalności hazardowej[4]. Niezależnie od tego gry hazardowe są przyczyną uzależnienia prowadzącego do zniszczenia więzi zawodowych i rodzinnych hazardzisty, a w rezultacie całkowitego wyłączenia go z życia społecznego[5]. Wszystkie te finansowe, kryminogenne, psychologiczne i społeczne czynniki sprawiają, że kraje europejskie przypisują sobie prawo do sprawowania monopolu w tym segmencie rynku[6].

W Polsce podstawową regulacją w zakresie hazardu jest ustawa z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (dalej: u.g.h.)[7]. Wprowadzenie tej ustawy miało trzy zasadnicze cele: uregulowanie rynku gier hazardowych oraz zwiększenie pewności podmiotów legalnie prowadzących w tym obszarze działalność;

---

[1] Przez organizację gier hazardowych autor rozumie urządzanie i prowadzenie tego typu gier. Urządzanie to stworzenie odpowiednich warunków i organizacja przedsięwzięcia. Prowadzenie to sprawowanie nadzoru nad czymś, co jest już zorganizowane. Z tego względu urządzanie poprzedza prowadzenie.

[2] Zob. M. Czyżak, *Prowadzenie gier hazardowych w Internecie w świetle polskiego prawa*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Ekonomiczne Problemy Usług" 2011, nr 651, s. 299.

[3] L. Wilk, *Systemowa lokalizacja przepisów karnych dotyczących hazardu*, „Państwo i Prawo" 2011, z. 10, s. 59.

[4] *Ibidem*.

[5] M. Czyżak, *Odpowiedzialność za nielegalne urządzanie gier hazardowych w polskim systemie prawnym*, WPP 2009, nr 2, s. 13.

[6] L. Wilk, *op. cit.*, s. 59.

[7] Tekst jedn. Dz.U. z 2018 poz. 165 ze zm.

© for this edition by CNS

opodatkowanie dochodów osiąganych z hazardu; minimalizację negatywnych zjawisk społecznych związanych z hazardem[8].

Obecnie najpopularniejszym rodzajem gier hazardowych są gry na automatach. Z tego typu automatów korzystają osoby bez względu na wiek, płeć czy posiadany majątek[9]. Podkreślenia wymaga, że gry tego typu, na równi z hazardem internetowym, niosą z sobą podwyższone ryzyko uzależnienia[10]. Z tych przyczyn w u.g.h. wprowadzono zasadę, że urządzanie gier hazardowych na automatach jest dozwolone wyłącznie na podstawie koncesji i w kasynach gry. Ustawą z dnia 15 grudnia 2016 roku o zmianie u.g.h. oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 88) z dniem 1 kwietnia 2017 roku dostęp do gier hazardowych na automatach umożliwiono także w salonach gier prowadzonych przez podmiot wykonujący monopol państwa. Oznacza to, że organizacja gier hazardowych na automatach poza kasynem gry lub salonem gier prowadzonym przez podmiot, o którym mowa, jest nielegalna. Zagrożona została sankcjami karnymi, o których mowa w rozdziale 9 ustawy z dnia 10 września 1999 roku Kodeks karny skarbowy (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1958 ze zm.) — dalej: k.k.s. — i równolegle karami pieniężnymi o charakterze administracyjnym, przewidzianymi w rozdziale 10 u.g.h.

Pomimo grożących sankcji w licznych polskich miastach osoby chcące wziąć udział w nielegalnych grach na automatach nie mają z tym większego problemu. W tym obszarze rynku ciągle występuje „szara strefa". Wyrażane są opinie, że nawet 90% wszystkich gier hazardowych na automatach urządzanych jest z naruszeniem zasad określonych w u.g.h.[11] Biorąc pod uwagę straty fiskalne, jakie z tego powodu ponosi Skarb Państwa, mowa jest o ogromnej skali. Szacuje się bowiem, że średni roczny przychód z automatu znajdującego się poza kasynem gry wynosi około 300 tys. zł, a w kasynie gry 500 tys. zł. Szacunki te odnoszą się do automatów działających legalnie, posiadających prawnie określony poziom minimalnych wygranych w stosunku do wpłaconych stawek, a tego typu ograniczeniom nie podlegają automaty działające nielegalnie. W związku z tym z tych ostatnich przychód może być jeszcze większy. Na wyższą rentowność nielegalnych automatów do gier wpływa również niestosowanie się do limitów lokalizacyjnych czy ograniczeń wiekowych uczestników gier[12].

W obecnym stanie prawnym zadanie przeciwdziałania organizacji nielegalnych gier na automatach ustawodawca powierzył organom Krajowej Administracji Skarbowej. Zgodnie z przepisem art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 listopada 2016

[8] K. Aromiński, S. Babiarz, *Ustawa o grach hazardowych. Komentarz*, Warszawa 2018, s. 21.

[9] L. Wilk, *Hazard. Studium kryminologiczne i prawne*, Warszawa 2012, s. 46.

[10] Uzasadnienie projektu ustawy o grach hazardowych z dnia 12 listopada 2009 roku, druk sejmowy nr 2481 Sejmu RP VI kadencji, http://www.sejm.gov.pl (dostęp: 27.12.2018).

[11] P. Śmiałek, *Hazardowa działalność gospodarcza w Polsce na tle stanowionego prawa*, „Studenckie Zeszyty Naukowe" 21, 2018, nr 36, s. 101.

[12] Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw. Uzasadnienie, http://orka.sejm.gov (dostęp: 27.12.2018), s. 53–56.

© for this edition by CNS

roku o Krajowej Administracji Skarbowej (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 508 ze zm.) — dalej: ustawa o KAS — kontroli celno-skarbowej podlega przestrzeganie przepisów regulujących urządzanie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w u.g.h., a także zgodność tej działalności ze zgłoszeniem, udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem. Na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 pkt 13 tej ustawy do zadań Krajowej Administracji Skarbowej należy rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom oraz ściganie ich sprawców. Zgodnie z przepisem art. 33 ust. 1 pkt 1 i pkt 6 analizowanej ustawy zadania, o których mowa realizuje naczelnik urzędu celno-skarbowego, który w myśl art. 11 ust. 1 pkt 6 tej ustawy jest organem Krajowej Administracji Skarbowej.

Na podstawie zarządzenia Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2018 roku w sprawie organizacji Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej, urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego i Krajowej Szkoły Skarbowości oraz nadania im statutów (Dz. Urz. Min. Fin. z 2019 poz. 1) — dalej: zarządzenie — w poszczególnych urzędach celno-skarbowych tworzy się następujące piony: wsparcia, kontroli celno-skarbowej, analityki, orzecznictwa, zwalczania przestępczości ekonomicznej, obsługi zgłoszeń celnych[13]. Ponadto w urzędach celno-skarbowych obsługujących lądową granicę UE tworzy się pion celno-graniczny. Pion ten może również zostać utworzony w urzędach celno-skarbowych obsługujących porty morskie i lotnicze[14]. Zarządzenie przewiduje również utworzenie w urzędach celno-skarbowych wewnętrznych komórek organizacyjnych w formie wydziałów składających się z co najmniej 20 pracowników, działów składających się z co najmniej 10 pracowników, referatów składających się z co najmniej 5 pracowników oraz wieloosobowych stanowisk składających się z co najmniej 2 pracowników[15].

2. Zadania naczelnika urzędu celno-skarbowego

Naczelnikowi urzędu celno-skarbowego ustawodawca powierzył niezwykle szeroki zakres zadań. Głównym zadaniem naczelnika urzędu celno-skarbowego jest prowadzenie kontroli celno-skarbowych[16]. Do zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego należy również prowadzenie obserwacji, stosowanie kontroli operacyjnej czy pozyskiwania danych telekomunikacyjnych odnośnie do podmiotów, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego[17]. Naczelnik urzędu celno-skarbowego prowa-

[13] Zob. § 26 ust. 1 zarządzenia.
[14] Zob. § 26 ust. 2 i 3 zarządzenia.
[15] Zob. § 27 ust. 1 i 2 zarządzenia.
[16] Zob. art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS.
[17] Zob. art. 33 ust. 1 pkt 12 ustawy o KAS.

© for this edition by CNS

dzi postępowania przygotowawcze polegające na rozpoznawaniu, wykrywaniu i zwalczaniu przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, zapobieganiu tym przestępstwom i wykroczeniom oraz ściganiu ich sprawców[18]. Naczelnik urzędu celno-skarbowego jest właściwy do prowadzenia postępowań przygotowawczych w zakresie ścigania przestępstw i wykroczeń przeciwko zdrowiu, dobrom kultury, przyrodzie, ochronie własności intelektualnej, ochronie przyrody, środowisku, wymiarowi sprawiedliwości, ograniczeniom obrotu towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym, prekursorami materiałów wybuchowych podlegających ograniczeniom czy obrotu alkoholem i napojami spirytusowymi, o ile zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową[19]. Naczelnik urzędu celno-skarbowego prowadzi postępowania przygotowawcze także w przedmiocie przestępstw powszechnych opisanych w art. 258, art. 270, art. 270a, art. 271, art. 271a, art. 273, art. 277a, art. 286 § 1 oraz art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1600), w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, pod warunkiem że zostały ujawnione przez organy Krajowej Administracji Skarbowej[20]. Naczelnik urzędu celno-skarbowego jest organem odwoławczym od decyzji, które sam wydał w pierwszej instancji, w wyniku przekształcenia kontroli celno-skarbowej w postępowanie podatkowe[21]. Do zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego należy ustalanie i określanie podatku akcyzowego z tytułu importu i eksportu wyrobów akcyzowych oraz podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów[22]. Naczelnik urzędu celno-skarbowego prowadzi urzędowe sprawdzenie, obejmuje towary procedurami celnymi oraz wykonuje inne czynności przewidziane przepisami prawa celnego, wymierza należności celne i podatkowe oraz inne opłaty związane z przywozem i wywozem towarów, prowadzi w pierwszej instancji postępowania w sprawach celnych przewidzianych przepisami prawa celnego oraz w sprawach podatkowych związanych z przywozem lub wywozem towarów[23]. Zadaniem naczelnika urzędu celno-skarbowego jest współpraca w zakresie wymiany informacji podatkowych, celnych i finansowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz z państwami spoza Unii Europejskiej, określonych przepisami prawa międzynarodowego, jak również prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej oraz analizy ryzyka dotyczącej zjawisk występujących w obszarze jego właściwości[24]. Naczelnik urzędu celno-skarbowego zapewnia ochronę fizyczną i techniczną osobom zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej

[18] Zob. art. 2 ust. 1 pkt 13 ustawy o KAS.
[19] Zob. art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy o KAS.
[20] Zob. art. 33 ust. 1 pkt 11 ustawy o KAS.
[21] Zob. art. 83 ust. 6 ustawy o KAS.
[22] Zob. art. 33 ust. 1 pkt 2 ustawy o KAS.
[23] Zob. art. 33 ust. 1 pkt 4–8 ustawy o KAS.
[24] Zob. art. 33 ust. 1 pkt 14 ustawy o KAS.

© for this edition by CNS

oraz funkcjonariuszom, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym[25].

3. Zadania jednostek organizacyjnych urzędów celno-skarbowych w przedmiocie przeciwdziałania organizacji nielegalnych gier na automatach

Poszczególni naczelnicy urzędów celno-skarbowych realizują powierzone im zadania w granicach terytorialnego zasięgu ich jednostek organizacyjnych, którymi zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy o KAS są urzędy celno-skarbowe wraz z podległymi oddziałami celnymi.

Zgodnie z delegacją wynikającą z art. 11 ust. 5 ustawy o KAS minister właściwy do spraw finansów publicznych określił w drodze rozporządzenia terytorialny zasięg działania oraz siedziby naczelników urzędów celno-skarbowych[26].

Stosownie do załącznika 3 do tego rozporządzenia funkcjonuje 16 urzędów celno-skarbowych, których właściwość miejscowa pokrywa się z podziałem terytorialnym kraju. W przedmiocie organizacji urzędów celno-skarbowych w okresie od 1 kwietnia 2017 roku do 31 grudnia 2018 roku obowiązywało zarządzenie Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 1 marca 2017 roku w sprawie organizacji jednostek organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej oraz nadania im statutu (Dz. Urz. Min. Roz. i Fin. poz. 41). Od 1 stycznia 2019 roku obowiązuje w tym zakresie przytoczone wcześniej zarządzenie Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2018 roku. Załącznikiem 9 do tego zarządzenia jest statut urzędu celno-skarbowego (dalej: statut). W myśl statutu w skład urzędu celno-skarbowego wchodzą wewnętrzne komórki organizacyjne. Komórki te funkcjonują w pionach: 1) wsparcia — wsparcia (CWW), obsługi prawnej (CWP), Centrum Koordynacji Kontroli (CWK); 2) kontroli celno-skarbowej — kontroli celno-skarbowej rynku (CKR), kontroli celno-skarbowej i postępowania podatkowego (CKK), wymiany informacji międzynarodowej (CKW); 3) analityki — analizy ryzyka (CAR), analiz, prognoz i sprawozdawczości (CAS); 4) orzecznictwa — postępowania celnego (COC), postępowania podatkowego (COP), likwidacji towarów (COL); 5) zwalczania przestępczości ekonomicznej — operacyjno-rozpoznawcza (CZO), techniki i obserwacji (CZT), realizacji (CZR), dochodzeniowo-śledcza (CZS), służby dyżurnej (CZD), analizy kryminalnej (CZA), informatyki śledczej (CZI); 6) obsługi zgłoszeń celnych — oddziały celne (OC)[27]. W razie utworzenia pionu celno-granicznego w jego skład wchodzą komórki — graniczna (CGG), inne powołane

[25] Zob. art. 33 ust. 1 pkt 15 ustawy o KAS.

[26] Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 lutego 2017 roku w sprawie terytorialnego zasięgu działania oraz siedzib dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych oraz siedziby dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 393).

[27] Zob. § 1 ust. 1 statutu.

© for this edition by CNS

przez naczelnika urzędu celno-skarbowego, realizujące zadania z zakresu transgranicznego przemieszczania osób, towarów i środków transportu[28]. Statut szczegółowo określa zakres zadań poszczególnych komórek organizacyjnych urzędów celno-skarbowych.

Analiza regulacji § 4 ust. 4 statutu wskazuje, że komórki organizacyjne funkcjonujące w pionie wsparcia nie realizują w sposób bezpośredni zadań z zakresu przeciwdziałania organizacji nielegalnych gier na automatach. Jednakże niektóre komórki umiejscowione w tym pionie w sposób pośredni realizują zadania, o których mowa. Autor ma na myśli komórki spraw ogólnych w zakresie prowadzenia magazynu depozytowego, w którym przechowywane są zatrzymane automaty do gier oraz inne rzeczy (klucze do automatów do gier, rejestratory monitoringu, zasilacze) stanowiące dowód nielegalnego procederu. Dotyczy to również komórek obsługi prawnej w zakresie udzielania wyjaśnień stosowania prawa odnośnie do organizacji nielegalnych gier na automatach, sporządzania i wnoszenia skarg kasacyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego czy Sądu Najwyższego oraz odpowiedzi na te skargi.

Z postanowień § 4 ust. 5 statutu wynika, że komórki organizacyjne pionu kontroli celno-skarbowej w bezpośredni sposób realizują zadanie przeciwdziałania organizacji nielegalnych gier na automatach. Do zadań komórek kontroli celno-skarbowej rynku należy bowiem kontrola celno-skarbowa przestrzegania przepisów regulujących urządzanie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w u.g.h. Podczas tego typu kontroli pełniący w nich służbę funkcjonariusze[29] realizują czynności kontrolne w lokalach oferujących gry na automatach. Po ujawnieniu nielegalnego procederu funkcjonariusze realizują niezbędne czynności procesowe w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa skarbowego, jakim jest organizacja nielegalnych gier na automatach[30]. Czynności te obejmują przeszukania lokali z automatami, przeszukania osób, oględziny miejsca (lokali) i rzeczy (automatów do gier), fotografowanie, filmowanie, eksperyment procesowy w przedmiocie charakteru oferowanych na automatach gier, przesłuchania świadków i podejrzanych, zatrzymania automatów do gier, środków pieniężnych, dokumentacji i innych rzeczy mających związek z nielegalnym procederem (kluczy do automatów do gier, rejestratorów monitoringu, dowodów wypłaty wygranych, ewidencji wygranych, środków pieniężnych przeznaczonych na wypłatę wygranych itp.).

[28] Zob. § 1 ust. 2 statutu.

[29] Pion kontroli celno-skarbowej ma charakter mieszany. Zatrudnia pracowników cywilnych oraz funkcjonariuszy służby celno-skarbowej. Służba celno-skarbowa stanowi umundurowaną i odpowiednio przeszkoloną formację podległą Ministrowi Finansów. Komórki kontroli celno-skarbowej rynku obsadzone są wyłącznie przez funkcjonariuszy.

[30] Organizacja nielegalnych gier na automatach jest przestępstwem skarbowym opisanym w art. 107 § 1 k.k.s., zagrożonym karą pozbawienia wolności do lat 3, grzywny do 720 stawek dziennych albo obu tym karom łącznie.

© for this edition by CNS

Regulacje § 4 ust. 6 statutu wskazują, że komórki organizacyjne pionu analityki w sposób bezpośredni nie realizują zadań w zakresie przeciwdziałania organizacji nielegalnych gier na automatach. Jednakże część funkcjonujących w tym pionie komórek w sposób pośredni zadania te realizuje. Dotyczy to komórek analizy ryzyka w zakresie prowadzenia działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej oraz analizy ryzyka odnośnie do zjawisk występujących w obszarze właściwości Krajowej Administracji Skarbowej, a także udziału w typowaniu podmiotów do kontroli celno-skarbowej. Dotyczy to również komórek analiz, prognoz i sprawozdawczości w zakresie prowadzenia działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej z zakresu funkcjonowania urzędu.

Z analizy regulacji § 4 ust. 7 statutu wynika, że niektóre komórki funkcjonujące w pionie orzecznictwa w sposób bezpośredni realizują zadania przeciwdziałania organizacji nielegalnych gier na automatach. Odnosi się to do komórek postępowania podatkowego, prowadzących postępowania w przedmiocie wymiaru kar pieniężnych, o których mowa w u.g.h., za wyjątkiem określonych w art. 89 ust. 1 pkt 5 i 7 tej ustawy[31]. Umieszczone w tym pionie komórki likwidacji towarów również w sposób pośredni realizują zadania, o których mowa. Zadaniem tych komórek jest bowiem prowadzenie postępowań w zakresie kosztów likwidacji, magazynu likwidacyjnego, a także nadzoru nad towarami przechowywanymi w tym magazynie (przeznaczonych do likwidacji automatów wykorzystywanych do nielegalnych gier oraz innych rzeczy związanych z nielegalnym procederem).

Analiza § 4 ust. 8 statutu wskazuje, że w przeciwdziałanie organizacji nielegalnych gier na automatach znacząco zaangażowane zostały komórki organizacyjne pionu zwalczania przestępczości ekonomicznej. W sposób bezpośredni zadanie to wykonują komórki realizacji w zakresie kontroli celno-skarbowej, o której mowa w art. 62 ust. 5 pkt 1 lit. c ustawy o KAS odnośnie do kontroli przestrzegania przepisów regulujących urządzanie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w u.g.h., w tym kontroli lokali oferujących nielegalne gry na automatach, realizując przy tym niezbędne czynności procesowe w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa skarbowego. W tym obszarze należy stwierdzić, że zadania komórek realizacji oraz komórek kontroli rynku się powielają[32]. W sposób bezpośredni zadanie przeciwdziałania omawianemu

[31] Naczelnik urzędu celno-skarbowego jest właściwy do prowadzenia postępowań w zakresie wymiaru kar pieniężnych urządzającym gry hazardowe bez koncesji, bez zezwolenia lub bez dokonania wymaganego zgłoszenia, posiadaczom zależnym lokalu, w którym znajdują się niezarejestrowane automaty do gier i w którym prowadzona jest działalność gastronomiczna, handlowa lub usługowa, posiadaczom samoistnym lokalu, w którym znajdują się niezarejestrowane automaty do gier i w którym prowadzona jest działalność gastronomiczna, handlowa lub usługowa, jeżeli lokal nie jest przedmiotem posiadania zależnego. W przypadkach, o których mowa wyżej, kara pieniężna wynosi 100 tys. zł od każdego automatu.

[32] Zdaniem autora powielenie przez prawodawcę, w dwóch komórkach urzędu celno-skarbowego, zadania wykrywania organizacji nielegalnych gier rodzi dwojakiego rodzaju skutki. Pierw-

© for this edition by CNS

procederowi realizują również komórki dochodzeniowo-śledcze. Do zadań tych komórek należy prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia skarbowe, w tym między innymi o czyny opisane w art. 107 § 1 k.k.s., stanowiącym normę blankietową wobec umieszczonych w u.g.h. norm sankcjonowanych zawierających ograniczenia w zakresie organizacji gier na automatach. Zadaniem tych komórek jest wykrycie uczestników nielegalnego procederu, a także ustalenie ich roli w tym procederze. Ponadto zadaniem komórek dochodzeniowo-śledczych jest sporządzanie i wnoszenie do sądu aktów oskarżenia, występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, wnoszenie do sądu środków zaskarżenia od wydawanych przez sądy orzeczeń. Funkcjonariusze komórek dochodzeniowo-śledczych uczestniczą także w niektórych czynnościach procesowych realizowanych w lokalach oferujących nielegalne gry na automatach, szczególnie w przesłuchaniach świadków. Umieszczone w pionie zwalczania przestępczości ekonomicznej komórki informatyki śledczej w sposób pośredni realizują zadania z zakresu przeciwdziałania procederowi, o którym mowa. Komórki te, dla celów prowadzonych postępowań przygotowawczych, wykonują analizy oraz prezentacje zabezpieczonego w lokalach cyfrowego materiału dowodowego, szczególnie zapisu monitoringu czy zapisu pamięci telefonów komórkowych oraz kart używanych w tych telefonach. Należy zaznaczyć, że pion zwalczania przestępczości ekonomicznej obsadzony jest wyłącznie przez funkcjonariuszy służby celno-skarbowej.

Zadań z zakresu przeciwdziałania organizacji nielegalnych gier na automatach nie realizują komórki organizacyjne umieszczone w pionach obsługi zgłoszeń celnych oraz celno-granicznych, co wynika z badania regulacji § 4 ust. 9 i § 4 ust. 14 statutu.

Podsumowanie

Przeprowadzone rozważania prowadzą do wniosku, że w przeciwdziałaniu organizacji nielegalnych gier na automatach główną rolę odgrywają komórki kontroli celno-skarbowej rynku oraz komórki realizacji. Komórkom tym powierzono zadanie wykrywania organizacji nielegalnych gier na automatach, a także zabezpieczania śladów tego procederu. W tym obszarze zakres zadań tych komórek został powielony. Równie ważną rolę należy przypisać komórkom dochodzeniowo-śledczym. Zadaniem tych komórek jest wykrywanie organizatorów i uczestników nielegalnego procederu, ustalenia ich roli w tym procederze, a także

szy, pozytywny, wskazujący na zaangażowanie do realizacji tego zadania znacznych zasobów, co podkreśla jego rolę. Drugi, negatywny, gdyż tego typu sytuacja rodzi konieczność koordynacji działań wspomnianych komórek w celu wyeliminowania ryzyka polegającego na realizacji przez nie tych samych zadań, w tym samym czasie i miejscu. Niezależnie od tego sytuacja, o której mowa powoduje rozproszenie zadań przez co stanowi zagrożenie, że powierzone poszczególnym organom celno-skarbowym zadania nie będą realizowane w sposób spójny i jednolity.

© for this edition by CNS

udział we wszystkich czynnościach przed sądem karnym. Ważną rolę odgrywają również komórki postępowania podatkowego. Komórki te prowadzą bowiem postępowania administracyjne w przedmiocie wymiaru kar pieniężnych, o których mowa w u.g.h. Jednakże komórki te w głównej mierze posiłkują się dowodami zgromadzonymi przez wymienione komórki.

Udział w przeciwdziałaniu procederowi, o którym mowa, mają też komórki spraw ogólnych oraz obsługi prawnej, analizy ryzyka, analiz, prognoz i sprawozdawczości, likwidacji towarów czy informatyki śledczej. Rola tych komórek ma charakter jedynie posiłkowy w stosunku do zadań realizowanych przez komórki, o których mowa wcześniej.

Bibliografia

Aromiński K., Babiarz S., *Ustawa o grach hazardowych. Komentarz*, Warszawa 2018.

Czyżak M., *Odpowiedzialność za nielegalne urządzanie gier hazardowych w polskim systemie prawnym*, WPP 2009, nr 2.

Czyżak M., *Prowadzenie gier hazardowych w Internecie w świetle polskiego prawa*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Ekonomiczne Problemy Usług" 2011, nr 651.

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw. Uzasadnienie, http://orka.sejm.gov.

Śmiałek P., *Hazardowa działalność gospodarcza w Polsce na tle stanowionego prawa*, „Studenckie Zeszyty Naukowe" 21, 2018, nr 36.

Uzasadnienie projektu ustawy o grach hazardowych z dnia 12 listopada 2009 roku, druk sejmowy nr 2481 Sejmu RP VI kadencji, http://www.sejm.gov.pl.

Wilk L., *Hazard. Studium kryminologiczne i prawne*, Warszawa 2012.

Wilk L., *Systemowa lokalizacja przepisów karnych dotyczących hazardu*, PiP 2011, z. 10.

Akty prawne

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 lutego 2017 roku w sprawie terytorialnego zasięgu działania oraz siedzib dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych oraz siedziby dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (Dz.U. poz. 393).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (tekst jedn. Dz.U. z 2018 poz. 1600).

Ustawa z dnia 10 września 1999 roku Kodeks karny skarbowy (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1958 ze zm.).

Ustawa z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 165 ze zm.).

Ustawa z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 508 ze zm.).

Zarządzenie Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 1 marca 2017 roku w sprawie organizacji jednostek organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej oraz nadania im statutu (Dz. Urz. Min. Roz. i Fin. poz. 41).

Zarządzenie Ministra Finansów Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2018 roku w sprawie organizacji Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej, urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego i Krajowej Szkoły Skarbowości oraz nadania im statutów (Dz. Urz. Min. Fin. z 2019 poz. 1).

© for this edition by CNS

Organizational units of customs and tax offices in the field of illegal games on gambling machines

Summary

In counteracting the organization of illegal games on slot machines, the main role is played by the customs and tax control units of the market and the implementation cell. In this area, the scope of tasks of these cells has been duplicated. These cells detect the organization of illegal games on slot machines, and also protect the traces of this. An equally important role should be attributed to the cells of the investigation. These cells detect the organizers and participants of illegal activities, determine their role in this procedure, participate in all activities before a criminal court. The cells of tax proceedings also play an important role. These cells carry out administrative proceedings regarding the subject of penalties. Participation in counteracting the proceedings in question is also made by other units of individual customs and tax offices, but their role is of an auxiliary nature.

© for this edition by CNS

Studenckie Prace Prawnicze, Administratywistyczne i Ekonomiczne 28, 2019
© for this edition by CNS